

Draaiboek: Verhuizing voorbereiden

Een draaiboek voor een
teambijeenkomst over
een aanstaande verhuizing

Uit RELOCARE*-onderzoek van promotieonderzoeker Miranda Schreuder** van het UNO-UMCG blijkt dat de negatieve impact van een verhuizing kan worden verkleind als bewoners enige mate van autonomie en continuïteit ervaren. Daar gaan we in deze werkvorm mee aan de slag.

Doel

Inzicht krijgen in de impact van een verhuizing op bewoners en samen bepalen hoe je als (verhuis) team zoveel mogelijk autonomie en continuïteit kunt bieden aan bewoners die gaan verhuizen binnen het verpleeghuis.

Nevendoel

Meer bewust omgaan met de impact van verhuizen op bewoners en hun naasten.

Doelgroep

Teams van verzorgenden, medewerkers welzijn, verpleegkundigen en andere medewerkers die betrokken zijn bij een verhuizing binnen het verpleeghuis. Overweeg ook een cliënt(vertegenwoordiger) of naaste(n) uit te nodigen.

Vorm

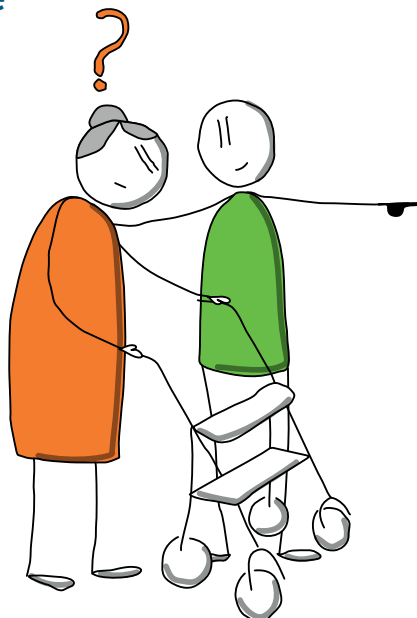
Bijeenkomst met het (verhuis)team, zie doelgroep.

Duur

30 - 60 minuten

Groepsgrootte

6 – 8 personen

Begeleider

Een teamcoach, teamleider, projectleider, kwaliteitsverpleegkundige of verzorgende-IG. Iemand die een open gesprek kan begeleiden en een sfeer weet neer te zetten waarin iedereen zich veilig voelt om zich uit te spreken; waar geen vraag te gek is en ieders inbreng telt.

Benodigde materialen

Tekstvideo met informatie over de frequentie van verhuizingen en de impact van verhuizen op verpleeghuisbewoners

Scènes met acteurs over de impact van verhuizen in negatieve en positieve zin

Eventueel meer achtergrondinformatie over het landelijke verhuisonderzoek RELOCARE.

Structuur bijeenkomst

Introductie (5 minuten)

Doel en opzet van de bijeenkomst benoemen.

Vuurtje aanwakkeren (15 minuten)

Bekijk samen de tekstvideo. Laat de aanwezigen daarna zelf ervaren hoe belangrijk autonomie en continuïteit zijn als je gaat verhuizen:

► Optie 1

Beginnen met privé-verhuiservaringen

- Hoe vaak ben jij verhuisd?
- Hoe heb jij dat proces beleefd, welke gevoelens roept het op als je eraan terugdenkt?
- Hoe zou een verhuizing kunnen voelen voor bewoners en naasten?

► Optie 2

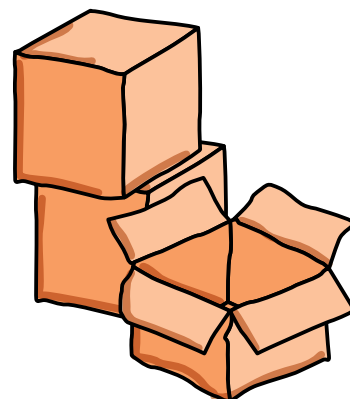
Beginnen met verhuiservaringen binnen het verpleeghuis

- Vertel eens over verhuizingen van bewoners die je zelf hebt begeleid? Of maak als begeleider gebruik van een aantal van de onderstaande helpende vragen:
- Benoem welke impact verhuizen kan hebben op de bewoner en naasten. Denk hierbij aan bewoners met en zonder dementie.
- Benoem 3 momenten waarop de bewoner of de familie spanningen kan ervaren bij de verhuizing in het verpleeghuis.
- Geef 3 voorbeelden van signalen die je bij de bewoner kunt zien of ervaren.
- Geef voorbeelden van een goede of betere samenwerking tussen het zorgteam en bewoner en naasten als het gaat om verhuizen.
- Probeer voor jezelf samen te vatten waarom het belangrijk is dat je als zorgteam in het verhuisproces goed samenwerkt met de bewoner en naasten.

N.B. Het is van belang om te vragen naar eigen concrete ervaringen, om te voorkomen dat de deelnemers vervallen in algemeenheden. Nodig deelnemers uit om op elkaar te reageren door vragen aan elkaar te stellen.

Inbeelden (5 minuten)

Bekijk samen de scènes waarin acteurs verbeelden wat de impact van verhuizen kan zijn en hoe begeleiding tijdens het verhuisproces kan bijdragen aan het vergroten of verkleinen van negatieve impact.

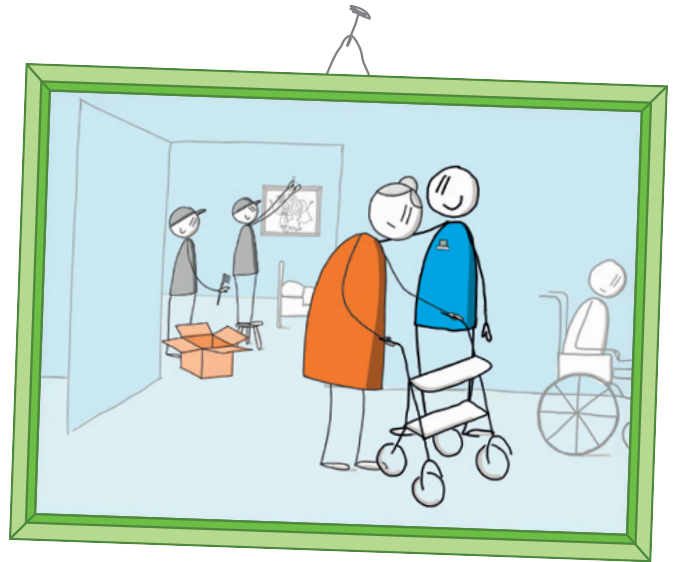
Verdiepen (30 minuten)

Autonomie (15 minuten), Continuïteit (15 minuten)

1 Eerst uitleggen:

Wat betekent autonomie bieden bij een verhuizing?

Autonomie betekent dat een bewoner invloed heeft op wat hem of haar aangaat. Bij een verhuizing gaat het dus niet alleen om informeren, maar om keuzes geven, meedenken mogelijk maken of regie laten ervaren – binnen wat haalbaar is. Uit onderzoek blijkt dat bewoners een verhuizing vaak ervaren als een verlies van controle. Juist daarom is het gevoel van eigen regie extra belangrijk.

2 Dan:

Bepaal samen welke ruimte er is op het gebied van autonomie

Kamerkeuze, bijvoorbeeld:

- Kan de bewoner zelf de kamer kiezen, of bijvoorbeeld het uitzicht?
- Kan de bewoner kiezen naast welke buur hij/zij graag wil komen te wonen?

Verhuisdag, bijvoorbeeld:

- Wie mag/kan erbij zijn van de naasten (en wie liever niet)?
- Wil de bewoner zelf spullen inpakken (samen met naaste)?
- Kan de bewoner zelf iets verhuizen wat voor hem/haar heel waardevol is?

Inrichting, bijvoorbeeld:

- Waar wil de bewoner het bed of de stoel hebben staan?
- Zijn er dingen die mee moeten verhuizen of juist niet?

Bedenk samen eventueel meer mogelijkheden om autonomie te bieden.

Ook als de verhuizing noodzakelijk is kunnen er binnen kaders nog steeds keuzes zijn.

3 Vervolgens uitleggen:

Wat betekent continuïteit bieden bij een verhuizing?

Continuïteit betekent: zorgen dat wat belangrijk en vertrouwd is voor de bewoner zoveel mogelijk blijft bestaan, ook al verandert de woonplek. Zeker bij mensen met dementie is voorspelbaarheid cruciaal.

4 Bepaal samen op welke manier continuïteit kan worden geboden:

Vertrouwde gezichten, bijvoorbeeld:

- Een vaste contactpersoon tijdens het hele verhuisproces
- Een warme overdracht tussen oude en nieuwe afdeling (bij individuele verhuizing)
- Zo mogelijk één naaste of vaste zorgmedewerker die meegaat bij het eerste contact

Continuïteit van dagritme en routines, bijvoorbeeld:

- Opstaan rond hetzelfde tijdstip (op verhuisdag en ook op nieuwe woonplek)
- Zelfde plek aan tafel (als dat mogelijk is)

Continuïteit van omgeving, bijvoorbeeld:

- Eigen meubels en persoonlijke spullen
- Foto's direct opgehangen
- Bekend dekbed

Ook continuïteit in bejegening is van belang. Denk bijvoorbeeld aan aansluiten bij iemands humor, of weten wat iemand triggert en hoe iemand vervolgens gerustgesteld kan worden.

Bedenk samen wat er verder mogelijk is op het gebied van continuïteit. Je zou daarvoor onderstaande reflectievraag kunnen gebruiken.

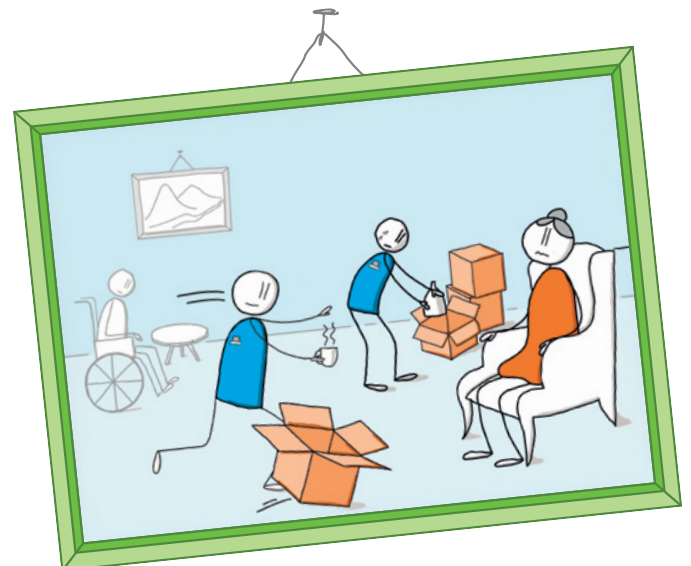
Praktische reflectievraag voor het team

Als we denken aan bewoner [naam], wat moet dan in ieder geval hetzelfde blijven om hem/haar zich veilig te laten voelen?

Afsluiten (5 minuten)

Vragen die je als begeleider zou kunnen stellen:

- Hoe vond je dit gesprek?
- Wat heb je geleerd/gewaardeerd?
- Wil je een vervolg aan dit gesprek geven en zo ja, op welke manier?
- Hoe kunnen we onze goede ideeën onthouden en toepassen als we een bewoner ontvangen of als we een bewoner uitzwaaien?

* Het verhuisonderzoek RELOCARE is een gezamenlijk project van de Samenwerkende Academische Netwerken Ouderenzorg (SANO), bestaande uit: de Academische Werkplaats Ouderenzorg Limburg, het Universitair Kennisnetwerk Ouderenzorg Nijmegen, Tranzo Academische Werkplaats Ouderen, het Universitair Netwerk voor de Care sector Zuid-Holland, het Universitair Netwerk Ouderenzorg Amsterdam en het Universitair Netwerk Ouderenzorg van het Universitair Medisch Centrum Groningen. Meer informatie: Relocare

** Meer over het promotieonderzoek van dr. Miranda Schreuder is te vinden op de website van het UNO-UMCG: Impact van verhuizen (RELOCARE)

